

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 2024 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu
przyznawania i wypłaty płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub
innymi szczególnymi ograniczeniami w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej
Polityki Rolnej na lata 2023–2027**

Na podstawie art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412 i 1530) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 483 i 1653) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 w ust. 1:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) 676 zł – na obszarze ONW typu specyficznego strefy II, w którym co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych jest położonych powyżej 350 m n.p.m., jeżeli rolnik jest posiadaczem zwierząt gatunków: alpaki (*Vicugna pacos*), bydło domowe (*Bos taurus*) i bawoły domowe (*Bubalus bubalis*), daniele (*Dama dama*), gęsi (*Anserinae*), jelenie szlachetne (*Cervus elaphus*), kozy (*Capra hircus*), lamy (*Lama glama*), muły (*Equus mule*), osły (*Equus asinus*), owce (*Ovis aries*) lub konie (*Equus caballus*), których liczba w przeliczeniu na duże jednostki przeliczeniowe (DJP) wynosi co najmniej 0,3 DJP na hektar wszystkich użytków rolnych będących w posiadaniu rolnika;”

b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 2706).

„7) 829 zł – na obszarze ONW typu górskiego, jeżeli rolnik jest posiadaczem zwierząt gatunków wymienionych w pkt 5, których liczba w przeliczeniu na DJP wynosi co najmniej 0,3 DJP na hektar wszystkich użytków rolnych będących w posiadaniu tego rolnika.”;

2) w § 4 w ust. 5 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– których liczba w przeliczeniu na DJP wynosi co najmniej 0,3 DJP na hektar wszystkich użytków rolnych.”.

§ 2. Do przyznawania pomocy finansowej w ramach płatności dla obszarów określonych w § 1 pkt 1 rozporządzenia zmienianego w § 1, w sprawach objętych postępowaniami:

- 1) wszczętymi i niezakończonymi ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia,
- 2) zakończonymi ostateczną decyzją wydaną na podstawie przepisów dotychczasowych, w przypadku gdy zostały one wznowione od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia

– stosuje się przepisy rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu dotychczasowym.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 2024 r.

**MINISTER ROLNICTWA I
ROZWOJU**

WSI

Mariusz Gorzowski
dyrektor
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i
redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

Zmiana rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 483 i 1653) wprowadzana jest w celu umożliwienia większej liczbie rolników otrzymania wyższych stawek płatności na obszarach ONW typ górski i typ specyficzny strefa II, w których co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych jest położonych powyżej 350 m n.p.m., którzy posiadają w swoich gospodarstwach rolnych określoną minimalną obsadę zwierząt trawożernych.

Wprowadzane zmiany są następstwem wprowadzanych zmian w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (PS WPR). Zmiana PS WPR 2023–2027 w tym zakresie była przedmiotem obrad Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 i została przyjęta uchwałą nr 57 z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie zmian w Interwencji I 9. Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW) Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

W związku z występującymi w ostatnich latach problemami, sektor rolnictwa doświadcza szczególnych trudności. Liczne czynniki, w tym wojna w Ukrainie, przyczyniły się do znaczącego wzrostu ryzyka produkcyjnego i opłacalności produkcji rolnej. Dlatego dokonana została analiza udzielanych płatności ONW, pod kątem wpływu wysokości stawek na realizację celów działania, z uwzględnieniem możliwości budżetu przewidzianego do realizacji interwencji w ramach całego programu. W tym kontekście analizowane były również postulaty zgłaszane przez organizacje rolnicze i rolników podnoszące, że obsada zwierząt na poziomie 0,5 DJP często jest niemożliwa do utrzymania w obszarach górskich i podgórszych bez nadmiernego wypasu i intensywnego nawożenia.

W małoobszarowych gospodarstwach rolnych funkcjonujących na obszarach górskich, wobec małej skali produkcji i wysokich kosztów jednostkowych trudno jest zapewnić opłacalność produkcji zwierzęcej. Uwzględniając funkcje pozaprodukcyjne w wymiarze regionalnym jak i ogólnopolskim, szczególnie istotne jest zwiększenie stawek płatności ONW dla rolników posiadających zwierzęta trawożerne. Obecne stawki płatności możliwe do

uzyskania w ramach wsparcia ONW na terenach górskich i podgórskich w niewystarczającym stopniu rekompensują zaistniały wzrost kosztów produkcji, w szczególności w odniesieniu do trudnych warunków użytkowania tych terenów, biorąc pod uwagę wzrosty cen na paliwa, energię, maszyny, nawozy i środki ochrony roślin. Dlatego wskazane jest maksymalne zwiększenie tych stawek, do możliwego do wprowadzenia poziomu 100 % stawek obliczonych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy.

Nową wysokość stawek płatności na obszarach ONW typ górski i typ specyficzny strefa II, w których co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych jest położonych powyżej 350 m n.p.m., oraz wielkość minimalnej obsady zwierząt uprawniającej do uzyskania płatności w tych wysokościach precyzują przepisy wprowadzane w § 1 projektowanego rozporządzenia:

- dla strefy II ONW typ specyficzny tzw. podgórskiej wysokość możliwych do uzyskania stawek płatności zostaje zmieniona z 550 zł/ha UR/rok do 676 zł/ha UR/rok, dla gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,3 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie), które spełniają warunek „co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.”.

- ONW typ górski – wysokość możliwych do uzyskania stawek płatności zostaje zmieniona z 750 zł/ha UR/rok do 829 zł/ha UR/rok dla gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,3 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie).

Proponowane zwiększenie stawek płatności ONW ma na celu wsparcie hodowli zwierząt trawożernych i wynika z potrzeby właściwego uwzględnienia siły ograniczeń naturalnych dla produkcji rolnej na tych obszarach i zwiększenia skuteczności realizacji celów działania.

W § 2 projektu rozporządzenia zaproponowano przepis przejściowy w odniesieniu do spraw dotyczących przyznawania płatności ONW, które zostały wszczęte i niezakończone ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tj. 15 marca 2024 r. oraz tych zakończonych ostateczną decyzją wydaną na podstawie przepisów dotychczasowych, ale które zostały wznowione w przypadku gdy zostały one wznowione od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Do tych spraw będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe. W odniesieniu do wniosków o przyznanie płatności ONW składanych od kampanii 2024 r. będą miały zastosowanie przepisy w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

Zgodnie z § 3 projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 15 marca 2024 r., a więc zacznie obowiązywać w ramach kolejnego naboru wniosków o przyznanie płatności. Proponowany termin wejścia w życie projektowanego rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Przepisy nie będą miały wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Przepisy nie będą miały wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia go organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w trybie § 27 ust. 4 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348).

Projektowane rozporządzenie wraz z dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Nazwa aktu Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027. Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Stefan Krajewski, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Anna Domaracka, Naczelnik Wydziału Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli oraz Płatności ONW Departament Płatności Bezpośrednich, tel.: 22 623 12 34 adres e-mail: Anna.Domaracka@minrol.gov.pl	Data sporządzenia 16 stycznia 2024 r. Źródło: Upoważnienie ustawowe - art.71 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412, z późn. zm.) Numer w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa: 22
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Umożliwienie otrzymywania wyższych stawek płatności dla rolników posiadających zwierzęta trawożerne na obszarach ONW typ górski i typ specyficzny strefa II, w których co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych jest położonych powyżej 350 m n.p.m., w minimalnej obsadzie 0,3 DJP ha/UR w gospodarstwie.
Proponowane zwiększenie stawek płatności ONW ma na celu wsparcie hodowli zwierząt trawożernych i wynika z potrzeby właściwego uwzględnienia siły ograniczeń naturalnych dla produkcji rolnej na tych obszarach i zwiększenia skuteczności realizacji celów działania.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest działanie legislacyjne, polegające na zwiększeniu obecnych stawek płatności ONW, na obszarach ONW typ górski i typ specyficzny strefa II, w których co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych jest położonych powyżej 350 m n.p.m., do maksymalnego poziomu 100 % stawek obliczonych przez Instytut IERGIŻ, zgodnie z poniższym:

- ONW typ specyficzny strefa II (podgórskie) ze zwierzętami zmiana ze stawki 550 zł/ha UR/rok do 676 zł/ha UR/rok (wzrost o 126 zł/ha UR/rok)
- ONW typ górski ze zwierzętami zmiana ze stawki 750 zł/ha UR/rok do 829 zł/ha UR/rok (wzrost o 79 zł/ha UR/rok)

oraz

- zmniejszenie wymogu minimalnej obsady zwierząt z 0,5 DJP do 0,3 DJP.

Oczekiwany efekt to umożliwienie spełnienia warunku posiadania zwierząt większej liczbie rolników, dzięki czemu będą mogli otrzymać wyższe stawki płatności a docelowo zwiększenia skuteczności realizacji celów działania.

Cel projektu rozporządzenia może zostać osiągnięty jedynie za pomocą środków o charakterze legislacyjnym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?			
<p>Inne państwa członkowskie UE ustanawiają warunki przyznawania płatności ONW również za pomocą działań legislacyjnych.</p> <p>Na obecnym etapie prac legislacyjnych brak jest szczegółowych informacji o sposobie rozwiązania konkretnych kwestii przez inne państwa. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że państwa członkowskie mają pewną swobodę w dostosowaniu niektórych rozwiązań do specyficznych potrzeb danego kraju.</p>			
4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Beneficjenci płatności ONW	ok. 63 000 rolników ONW typ specyficzny strefa II (podgórskie) ok. 31 000 rolników ONW typ górski	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), dane za 2022 r.	Umożliwienie otrzymywania wyższych stawek płatności dla rolników posiadających zwierzęta trawożerne na obszarach ONW typ górski i typ specyficzny strefa II, w których co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych jest położonych powyżej 350 m n.p.m.
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Centrala, 16 oddziałów regionalnych oraz 314 biur powiatowych ARiMR	–	Wprowadzane zmiany będą skutkowały koniecznością dostosowania procedur i systemu informatycznego do zmian w systemie płatności ONW wprowadzonych ze skutkiem od 2024 r.
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji			
<p>Rozwiązania zawarte w projekcie będą przedmiotem konsultacji z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radą Dialogu Społecznego, 2. Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, 3. Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”, 4. Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”, 5. Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej, 6. Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”, 			

(oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Nie dotyczy
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego i pozostałych jednostek sektora finansów publicznych.</p> <p>Wpływ stosowania płatności ONW dla rolników na sektor finansów publicznych został wykazany w OSR ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej (Dz. U. poz. 412).</p> <p>Zapotrzebowanie na środki finansowe wynikające ze zmiany wymogu minimalnej obsady zwierząt oraz podniesieniem stawek płatności w ramach wsparcia ONW na terenach górskich i podgórszych ze zwierzętami zostaną pokryte w ramach aktualnie obowiązującego budżetu interwencji ONW przewidzianego na lata 2024-2027.</p>

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	gospodarstwa rolne	0	0	0	0	0	0	0
	osoby	0	0	0	0	0	0	0

	niepełnosprawne oraz osoby starsze						
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, sektor mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodzin.					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe						
	gospodarstwa rolne	Stosowanie płatności ONW ma pozytywnie wpłynąć na poziom życia i stabilność dochodów rolników.					
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Brak wpływu					
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia umożliwi pełne i prawidłowe wykorzystanie unijnych i krajowych środków finansowych.					
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Brak dodatkowych informacji					
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu							
<input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy							
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				<input type="checkbox"/> tak <input checked="" type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy			
<input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:				<input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur <input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:			
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.				<input checked="" type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy			
Komentarz: Projekt rozporządzenia nie przewiduje wprowadzenia obciążeń regulacyjnych wykraczających poza wymagane przepisami UE. Wnioski o przyznanie płatności ONW wraz ze wszystkimi dokumentami towarzyszącymi mogą być składane w formie elektronicznej.							

W związku z tym należy uznać, że projektowane rozwiązania są przystosowane do ich elektronizacji.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

<input type="checkbox"/> środowisko naturalne	<input type="checkbox"/> demografia	<input type="checkbox"/> informatyzacja
<input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny	<input type="checkbox"/> mienie państwowe	<input type="checkbox"/> zdrowie
<input type="checkbox"/> sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	<input type="checkbox"/> inne:	

Omówienie wpływu

Brak wpływu na pozostałe obszary

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Rozwiązanie problemu nastąpi z dniem wejścia w życie przepisów projektowanego rozporządzenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak